

Í T É L E T

A Fővárosi Törvényszék a dr. Satori Anna ügyvéd által képviselt **LIDL Magyarország Bt.** (Budapest) **felperesnek** a dr. László Ildikó Katalin ügyvéd által képviselt **Gazdasági Versenyhivatal** (Budapest) **alperes** ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében felperes keresetét **elutasítja**.

Kötelezi a bíróság felperest, hogy az illetékes adóhatóság külön felhívására fizessen meg 600.000,-Ft (azaz Hatszázezer forint) eljárási illetéket.

Kötelezi a bíróság felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg alperesnek 50.000,-Ft (azaz Ötvenezer forint) perköltséget.

Az ítélet ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül a Fővárosi Törvényszéknél 3 példányban előterjesztett, a Fővárosi Ítéltáblához címzett fellebbezéssel lehet élni.

I n d o k o l á s :

A perben bíróság a következő tényállást állapította meg:

Felperes 2004. óta van jelen a magyarországi piacon, országszerte mintegy 130 üzlettel rendelkezik. Termékválasztékában az élelmiszerek mellett más termékek is megtalálhatók. Felperes hetente magas példányszámban jelenteti meg - jellemzően a fogyasztók postaládáiba eljuttatott - akciós kiadványait, reklámújságjait, amelyek az aktuális hét csütörtökétől a következő szerdáig érvényesek.

Felperes 2010. novemberétől több akciós reklámkiadványban alkalmazta a „6 éve a legjobb árak” szlogent. Felperes a 2010. december 30. és 2011. január 5. között érvényes 4 oldalas A/3-as méretű akciós kiadványa 2. és 3. oldalának tetején a 2 oldalon átívelő módon a „2011-ben is a legjobb árakkal várjuk Önöket” szlogent szerepeltette.

Ezt követően alperes vizsgálatot indított annak megállapítása érdekében, hogy felperes a fentiekkel megsértette-e az Fttv. vonatkozó rendelkezéseit.

Az eljárás lefolytatását követően alperes a Vj-12-017/2011. sz. határozatával megállapította, hogy felperes fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott a fenti tényállás megvalósításával. Alperes kötelezte ezért felperest 10.000.000,-Ft bírság megfizetésére.

A határozat indokolása szerint a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata meg kell, hogy feleljen a tisztesség követelményeinek, így magáról, vagy az áruinak tényleges tulajdonságairól adott, a fogyasztóknak szóló tájékoztatásának igaznak és pontosnak kell lennie.

A kifogásolt kijelentésekhez nem tulajdonítható a felperes által kifejtett értelmezés. Az üzenet azt közvetíti, hogy felperes árai folyamatosan a legkedvezőbbek a piacon.

A fogyasztókhöz eljuttatott információk valóságtartalmát az Fttv. 14. §-a alapján az azt alkalmazó vállalkozásnak kell bizonyítania, piacelsőbbséget, abszolút elsőbbséget kifejező felsőfokú jelző esetében oly módon, hogy a jelző alkalmazása megalapozott volta a vállalkozás valamennyi versenytársával szemben bizonyítást nyerjen. Felperes pedig e körben semmiféle vizsgálatra vonatkozó bizonyítékot nem terjesztett elő.

A jogsértés megállapítását követően alperes döntött a jogkövetkezmenyről, e körben alperes értékelte a súlyosbító és enyhítő körülményeket.

A határozat ellen felperes kereseti kérelmet terjesztett elő, amelyben elsődlegesen kérte a határozat hatályon kívül helyezését, a bírság mellőzését, másodlagosan kérte a bírság összegének mérséklését. A keresetlevél indokolása szerint a felperes által alkalmazott szlogenek nem merítik ki a megtévesztés fogalmát, felperes nem sértette meg a jogszabályok vonatkozó rendelkezéseit. Az adott kijelentések értelmezése során az ésszerűen tájékozott fogyasztót kell alapul venni. Felperes szerint a kifogásolt kijelentések csak felperes saját üzletein belül értelmezendők.

Alperes a kereset elutasítását kérte, arra hivatkozva, hogy a határozat megalapozott és jogszerű.

A kereset **nem alapos.**

Az **Fttv. 1. § (1) bekezdése** értelmében az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait.

Az **Fttv. 2. § a) pontja** szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy.

Az **Fttv. 2. § c) pontja** alapján a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog.

Az **Fttv. 2. § d) pontja** szerint a kereskedelmi gyakorlat a -vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával, vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja.

Az **Fttv. 2. § h) pontja** alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.

Az **Fttv. 3. § (1) bekezdése** alapján tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.

A (3) bekezdés szerint a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

Az **Fttv. 4. §-a** értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintetéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni.

Ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

Az **Fttv. 6. § (1) c) pontja** szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére - olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas, különösen az áru ára, illetve díja, az ár, illetve díj megállapításának módja, különleges árkedvezmény vagy árelőny megléte vonatkozásában.

Az **Fttv. 9. § (1) bekezdése** értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.

Az Fttv. 14. §-a alapján a vállalkozás - az eljáró hatóság felhívására - a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

Az **Fttv. 19. § c) pontja** alapján a Gazdasági Versenyhivatal a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásban a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.

A **Tpv. 77. § (1) bekezdésének d) pontja** alapján az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.

A fenti jogszabályok alapján a bíróság megállapította, hogy a fenti tényállás vonatkozásában alperes helytállóan értelmezte a vonatkozó jogszabályokat.

Az adott piacon szinte minden áru vonatkozásában permanens erős piaci árverseny mutatható ki az egyes cégek között.

Ez - többek között - azt eredményezi, hogy a piacon megjelenő potenciális fogyasztók választási lehetőségei igen sokszínűek, ezért az üzleti döntéseiket erősen befolyásolja az hozzájuk eljutó áru-és árinformációk összessége.

A szavak köznapi értelmét és a fogyasztói döntések percepcióját alapul véve a legjobb árak kijelentés egy abszolút terjedelmű viszonyítás (ti. a legjobb az, ami minden másnál jobb), amely egy értékítéletet tükröz, vagyis azt jelenti, hogy az összes piaci szereplő áraihoz viszonyítva az adott árak a legjobbak.

A legjobb árak kifejezés értelemszerűen a legtöbb fogyasztóban a legalacsonyabb ár fogalmához kötődik (ti. az a jó ár, amely alacsony), egy árérték, egy összeg esetében ugyanis a mérték, a nagyságrend a legfőbb, releváns jellemző.

Kétségtelen, hogy a legjobb, illetve a legalacsonyabb kijelentések nem szinonimái egymásnak, de az elsőbbségi állítást mindegyik esetben bizonyítani kell. Felperes pedig ezen bizonyítást - az Fttv. 14. §-a ellenére - nem végezte el.

Felperes semmilyen módon nem bizonyította vagy valószínűsítette azon vélekedését (saját állítása természetesen nem tekinthető bizonyítéknak), hogy a kifogásolt kijelentéseket a fogyasztók is csak a felperesi üzlethálózat relációjában értelmezték.

Önmagában ezt az értelmezést a 6 éves fennállásra utalás nem bizonyítja.

Egy jellemzően erős piaci versenyben - ahol a fogyasztók szinte folyamatos és változatos reklámhatásoknak vannak a konkurens piaci szereplők részéről kitéve - óhatatlanul összehasonlítható - és összehasonlításra is kerül (különös tekintettel a magyar fogyasztók árérzékenységére) egy ilyen, az árak mértékére vonatkozó kijelentés.

Mindezekon túlmenően a „2011-ben is a legjobb árakkal várjuk Önöket” kijelentés - azon túl, hogy ez is egy bizonyításra szoruló elsőbbségi állítás - valóságtartalmának bizonyítása - 2010-ben ! -lényegében fogalmilag kizárt, hiszen felperes nem tudhatja biztosan előre, a jövőre nézve, hogy a versenytársak adott esetben milyen árképzéssel, milyen árstruktúrával fognak majd a piacon megjelenni. Így felperes eleve nincs (nem is lehet) abban a helyzetben, hogy a jövőre nézve ilyen kategorikus értékítéletet prognosztizáljon.

A kijelentés különösen a jövőben meghozandó fogyasztói üzleti döntéseket látens módon orientáló hatása okán kifogásolható.

A fogyasztótól elvárható ésszerű tájékozódás, nem azt jelenti, hogy minden egyes reklámban elhangzó minden egyes állításnak utána kell, hogy járjon a fogyasztó.

A reklámok tartalmának verifikálási kötelezettsége nem hárítható át a fogyasztókra (még a körültekintően eljáró, tájékozott fogyasztóra sem). A reklámállításoknak épp ezért valóságosnak, pontosnak kell lenni, függetlenül annak megjelenési, kommunikációs formájától. Az ésszerű tájékozódás szerint eljáró fogyasztó is alappal kell, hogy bízhatson az üzleti tisztesség követelményeinek érvényesülésében.

Az eljáró versenytanács a **Tpvt. 78. § (1) bekezdése** értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpvt., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja.

A **Tpvt. 78. § (3) bekezdése** alapján a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás, felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

A mérlegelési jogkörben hozott hatósági döntés akkor tekinthető jogszerűnek, ha közigazgatási szerv a tényállást a kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta és a mérlegelés szempontjai megállapíthatók és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik.

A jogsértés megállapítását követően alperes megfelelő módon figyelembe vette a súlyosbító és enyhítő körülményeket, ezeket a határozat részletesen tartalmazza, ezeket a bíróság megismételni nem kívánja.

A kiszabott bírság megfelel a jogszabályoknak, illetve a generális és speciális prevenció céljainak.

Alperes helytállóan értékelte a jogkövetkezmény mértékének mérlegelése során az eset összes körülményeit, tekintettel volt a felperesi vállalkozás nagyságrendjére, árbevételére és arra, hogy mi az az összeg, milyen bírság nagyságrend az, ami adott esetben alkalmas lehet a további hasonló jogsértések megelőzésére.

A jogkövetkezmény meghatározása során a hatóságnak mindig egyedileg kell a döntését meghoznia, függetlenül a korábban más vállalkozásokkal szemben kiszabott bírságoktól. A jogalkotó érthető okból nem kívánt különbséget tenni azon alapon a jogkövetkezmények között, hogy a relatív, vagy abszolút értékben magas árbevétellel rendelkező vállalkozások esetén önmagában a kiszabni kívánt bírság összeg nominálisan kiugró volta miatt ne lehessen az egyébként szükséges mértékű jogkövetkezményt alkalmazni.

Indokolt és érthető jogdogmatikai szempontból, hogy egy magas árbevétellel és jövedelmezőséggel rendelkező vállalkozás esetén egészen más nagyságrend lesz az, ami adott esetben kikényszerítheti az önkéntes jogkövetést a jövőre nézve. Erre utal egyértelműen az, hogy a jogalkotó elsősorban százalékos mértékben és nem összegszerűen kívánta meghatározni a kiszabható bírságösszegeket, vagyis azokat a jogsértő vállalkozás árbevételeivel arányosan kívánta kiszabhatóvá tenni.

A bíróságnak egyébként nincs hatásköre az alperesi bírságolási gyakorlat általános, az egyes ügyekben hozott döntéseket összehasonlító és értékelő felülvizsgálatára, vagyis az alperes által meghatározott jogkövetkezmény felülvizsgálatának nem lehet alapja a más ügyekben hozott döntésekhez történő viszonyítás, a bíróságnak nincs hatásköre alperes általános bírságolási gyakorlata konzekvens és koherens voltának generális felülvizsgálatára, miután ezzel a bíróság óhatatlanul az ezen ügghöz nem tartozó, más ügyekben kiszabott jogkövetkezményeket is értékelné, ami pedig jogszerűen nem lehetséges.

Mindezek alapján a bíróság megállapította, hogy alperes a tényállást a megfelelő módon és a szükséges mértékben feltárta, majd annak alapján okszerű következtetések révén megalapozott és jogszerű döntést hozott.

Az illetékre és a perköltségre vonatkozó rendelkezés a **Pp. 78. § (1) bekezdésén**, az **1990. évi XCIII. tv. 39. § (3) b) pontján** és a **42. § (1) a) pontján**, illetve a **32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-án** alapul.

Budapest, **2012. január** hó **18.** napján.

dr. Mohay György

s.k. bíró